Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 19 september 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Artiklarna 6, 47 och 51.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Direktiv 2012/13/EU – Artikel 8.2 – Direktiv 2013/48/EU – Artikel 12 – Direktiv (EU) 2016/343 – Artikel 3 – Nationell lagstiftning som gör det möjligt att av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har begått gärningar som utgör en fara för samhället – Rätten att bli informerad om sina rättigheter – Rätten till tillgång till försvarare – Rätten till ett effektivt rättsmedel – Oskuldspresumtion – Utsatt person”

I mål C-467/18,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Rayonen sad Lukovit (Distriktsdomstolen i Lukovit, Bulgarien) genom beslut av den 17 juli 2018, som inkom till domstolen den 17 juli 2018, i brottmålet mot

EP

ytterligare deltagare i rättegången:

Rayonna prokuratura Lom,

KM,

HO,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Prechal samt domarna F. Biltgen, J. Malenovský, C.G. Fernlund (referent) och L.S. Rossi,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– EP, genom M. Ekimdzhiev, K. Boncheva och T. Ekimdzhieva, advokati,

* Rättegångsspråk: bulgariska.

– Tjeckiens regering, genom M. Smolek, J. Vláčil och A. Kasalická, samtliga i egenskap av ombud,

– Nederländernas regering, genom K. Bulterman och P. Huurnink, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom R. Troosters och Y.G. Marinova, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 10 juli 2019 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 8.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 2012, s. 1), artikel 12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 2013, s. 1), artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden (EUT L 65, 2016, s. 1) samt av artiklarna 6, 21.1 och 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

2 Begäran har framställts i ett domstolsförfarande som syftar till att utverka ett beslut om intagning för sluten psykiatrisk vård av EP.

Tillämpliga bestämmelser

Europakonventionen

3 I artikel 5 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), med rubriken ”Rätt till frihet och säkerhet”, föreskrivs följande:

”1. Var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet. Ingen får berövas friheten utom i följande fall och i den ordning som lagen föreskriver:

…

e) när någon är lagligen berövad friheten för att förhindra spridning av smittosam sjukdom eller därför att han är psykiskt sjuk, alkoholmissbrukare, missbrukare av droger eller lösdrivare,

…

4. Var och en som är arresterad eller på annat sätt berövad friheten skall ha rätt att begära att domstol snabbt prövar lagligheten av frihetsberövandet och beslutar att frige honom, om frihetsberövandet inte är lagligt.

…”

Unionsrätt

Direktiv 2012/13

4 Skälen 19, 22 och 26 i direktiv 2012/13 har följande lydelse:

”(19) De behöriga myndigheterna bör utan dröjsmål underrätta misstänkta eller tilltalade personer om de rättigheter, så som de tillämpas enligt nationell rätt, som är nödvändiga för att trygga ett rättvist förfarande, antingen muntligen eller skriftligen, såsom det föreskrivs i detta direktiv. För att göra det möjligt att effektivt utöva dessa rättigheter i praktiken bör informationen tillhandahållas i god tid inom ramen för förfarandet och senast före polisens eller någon annan behörig myndighets första officiella förhör med den misstänkta eller tilltalade personen.

…

(22) Misstänkta eller tilltalade personer ska när de anhålls eller häktas underrättas om tillämpliga processuella rättigheter genom lättbegriplig, skriftlig rättighetsinformation som hjälper vederbörande att verkligen förstå sina rättigheter. Sådan rättighetsinformation bör utan dröjsmål lämnas till varje frihetsberövad person i anslutning till att brottsbekämpande myndigheter frihetsberövar personen inom ramen för straffrättsliga förfaranden. …

…

(26) När de behöriga myndigheterna informerar misstänkta eller tilltalade personer i enlighet med detta direktiv bör de ta särskild hänsyn till personer som inte kan förstå innehållet i eller betydelsen av informationen, bland annat på grund av deras ungdom eller deras psykiska eller fysiska tillstånd.”

5 I artikel 2.1 i detta direktiv begränsas direktivets tillämpningsområde enligt följande:

”Detta direktiv är tillämpligt från den tidpunkt då personer underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet i frågan huruvida den misstänkta eller tilltalade personen har begått brottet samt i förekommande fall även under rättegång och i väntan på beslut om ett eventuellt överklagande.”

6 I artikel 3 i direktivet, med rubriken ”Rätten att bli informerad om rättigheter”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer utan dröjsmål underrättas om åtminstone följande processuella rättigheter, så som dessa tillämpas enligt nationell rätt, för att dessa rättigheter ska kunna utövas effektivt:

a) Rätten till tillgång till försvarare.

b) Rätten till kostnadsfri juridisk rådgivning och villkoren för att erhålla sådan rådgivning.

c) Rätten att bli underrättad om anklagelsen, i enlighet med artikel 6.

d) Rätten till tolkning och översättning.

e) Rätten att tiga.

2. Medlemsstater ska se till att den information som lämnas enligt punkt 1 ska ges muntligen eller skriftligen, på ett enkelt och lättillgängligt språk, med beaktande av utsatta misstänkta eller tilltalade personers eventuella särskilda behov.”

7 I artikel 6 i direktivet, med rubriken ”Rätten att bli informerad om anklagelsen”, föreskrivs följande i punkterna 1 och 3:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta och tilltalade personer erhåller information om den brottsliga gärning som de är misstänkta eller anklagade för. Den informationen ska tillhandahållas utan dröjsmål och vara så utförlig som krävs för att säkerställa ett rättvist förfarande och ett effektivt utövande av rätten till försvar.

…

3. Medlemsstaterna ska se till att utförlig information om anklagelsen, inbegripet brottets art och brottsrubriceringen liksom det sätt på vilket den tilltalade personen varit delaktig i brottet, tillhandahålls senast när de sakförhållanden som ligger till grund för anklagelsen lämnas in till en domstol.”

8 Artikel 8 i direktiv 2012/13 har rubriken ”Kontroll och rättsmedel”. I artikel 8.2 anges följande:

”Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer eller deras försvarare har rätt att, i enlighet med förfarandena i nationell rätt, angripa en eventuell underlåtenhet eller vägran från de behöriga myndigheternas sida att tillhandahålla information i enlighet med detta direktiv.”

Direktiv 2013/48

9 Skäl 51 i direktiv 2013/48 har följande lydelse:

”Skyldigheten att visa särskild hänsyn mot misstänkta eller tilltalade som potentiellt befinner sig i en svag position är en förutsättning för en rättvis rättskipning. Åklagarmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter bör därför underlätta sådana personers effektiva utövande av de rättigheter som anges i detta direktiv, t.ex. genom att ta hänsyn till varje potentiell utsatthet som påverkar deras förmåga att utöva rätten till tillgång till försvarare och rätten att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och genom att vidta lämpliga åtgärder för att garantera dessa rättigheter.”

10 I artikel 2.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Detta direktiv ska tillämpas på misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden från det att de genom ett officiellt meddelande eller på något annat sätt av den behöriga myndigheten i en medlemsstat har underrättats om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott, oavsett om de är frihetsberövade. Det ska tillämpas fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet i frågan huruvida den misstänkta eller tilltalade har begått brottet samt även under rättegången och i väntan på beslut om eventuellt överklagande.”

11 I artikel 12 i detta direktiv, med rubriken ”Rättsmedel” föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden liksom personer som är eftersökta vid förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder har tillgång till effektiva rättsmedel enligt nationell rätt, om rättigheterna enligt detta direktiv har åsidosatts.

2. Utan att det påverkar nationella bestämmelser och system för bevistillåtlighet, ska medlemsstaterna se till att man i straffrättsliga förfaranden vid bedömningen av uttalanden som misstänkta eller tilltalade har gjort eller av bevis som upptagits med åsidosättande av deras rätt till försvarare eller när ett undantag från denna rätt har beviljats i enlighet med artikel 3.6 iakttar rätten till försvar och ser till att rätten till en rättvis rättegång respekteras.”

12 Artikel 13 i samma direktiv, med rubriken ”Utsatta personer”, har följande lydelse:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att hänsyn tas till utsatta misstänkta eller tilltalades särskilda behov vid tillämpningen av detta direktiv.”

Direktiv 2016/343

13 Artikel 2 i direktiv 2016/343, med rubriken ”Tillämpningsområde”, har följande lydelse:

”Detta direktiv ska tillämpas på fysiska personer som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden. Det är tillämpligt i alla stadier av det straffrättsliga förfarandet, från det tillfälle då en person blir misstänkt eller tilltalad för att ha begått ett brott eller ett påstått brott fram till dess att det slutliga avgörandet av om personen har begått det aktuella brottet har vunnit laga kraft.”

14 I artikel 3 i direktivet, som bär rubriken ”Oskuldspresumtion”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska se till att misstänkta och tilltalade betraktas som oskyldiga till dess att deras skuld har fastställts enligt lag.”

15 I artikel 6 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att bevisbördan vid fastställandet av misstänktas och tilltalades skuld åvilar åklagaren. Detta ska inte påverka tillämpningen av en domares eller en behörig domstols skyldighet att söka efter bevisning som kan tala till den misstänktes eller tilltalades såväl fördel som nackdel, och inte heller försvarets rätt att lägga fram bevisning i enlighet med tillämplig nationell rätt.

2. Medlemsstaterna ska se till att alla tvivel i skuldfrågan är till den misstänktes eller tilltalades fördel, även när domstolen prövar huruvida den berörda personen bör frikännas.”

16 I enlighet med artikel 14.1 i samma direktiv fastställs fristen för införlivande av direktivet till den 1 april 2018 och enligt artikel 15 i direktivet trädde det i kraft den 31 mars 2016.

Bulgarisk rätt

17 I artikel 427 och följande artiklar i Nakazatelno protsesualen kodeks (straffprocesslagen), i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet, föreskrivs ett särskilt förfarande som gör det möjligt för domstolen att på förslag av åklagaren besluta att medicinska tvångsåtgärder vidtas mot en enskild som vid psykisk störning har begått en gärning som utgör en fara för samhället.

18 Artikel 427 i straffprocesslagen har följande lydelse:

”1) Åklagaren vid distriktsåklagarmyndigheten lägger fram ett förslag till medicinska tvångsåtgärder, …

2) Åklagaren ska, innan han eller hon lämnar förslag, begära ett sakkunnigutlåtande och uppdra åt den myndighet som är utredningsansvarig att klarlägga personens beteende före och efter handlingen och bedöma huruvida personen utgör en fara för samhället.”

19 Det framgår av det förfarande som beskrivs i artiklarna 428–491 i denna lag att åklagarens förslag prövas av distriktsdomstolen på den ort där den berörda personen har sitt hemvist, varvid domstolen efter en förhandling meddelar beslut med ensamdomare. Beslutet får överklagas.

20 Vidare föreskrivs i artikel 155 och följande artiklar i Zakon za zdraveto (hälsolagen) ett särskilt förfarande som gör det möjligt att genom ett domstolsförfarande besluta att en person som lider av en psykisk sjukdom och som utgör en fara för sin eller tredje mans hälsa ska tas in för tvångsvård.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

21 Efter det att man hade upptäckt en livlös kropp på en gata i staden Lom (Bulgarien), kom polistjänstemän till offrets sons, EP:s, bostad den 26 augusti 2015. EP erkände att han hade dödat sin mor. Med den information polistjänstemännen fick från vittnen om EP:s psykiska besvär, förde de EP till akutmottagningen på ett psykiatriskt sjukhus.

22 Genom beslut av den 12 september 2015 förordnade Rayonen sad Lom (Distriktsdomstolen i Lom, Bulgarien) att EP skulle placeras på ett psykiatriskt sjukhus i sex månader. Detta beslut, som antogs med stöd av hälsolagen, har förlängts utan avbrott fram till dagen för beslutet att begära ett förhandsavgörande.

23 Det psykiatriska sakkunnigutlåtandet som hade uppdragits åt två sjukhuspsykiatriker slog fast att EP led av paranoid schizofreni.

24 Genom beslut av den 7 juli 2016 avskrev åklagaren i Montana (Bulgarien) det straffrättsliga förfarandet på grund av att EP led av en psykisk sjukdom. Eftersom åklagaren bedömde att EP inte kunde delta i förfarandet, överlämnade vederbörande inte detta beslut till EP.

25 Den 29 december 2017 förordnade Apelativna prokuratura Sofia (åklagarmyndigheten i Sofia, Bulgarien) att förfarandet skulle återupptas och ansåg att EP:s intagning skulle fortsätta med stöd av hälsolagen.

26 Genom beslut av den 1 mars 2018 avslutades det straffrättsliga förfarande som inletts mot EP. Åklagaren fann att det var nödvändigt att besluta om tvångsvård av det skälet att EP uppsåtligen hade gjort sig skyldig till en överträdelse vid psykisk störning, varför han inte kunde hållas straffrättsligt ansvarig. Detta beslut överlämnades till offrets dotter. Eftersom något överklagande inte inkommit inom fristen, vann beslutet laga kraft den 10 mars 2018.

27 Rayonna prokuratura Lom (åklagarmyndigheten i Lom, Bulgarien) väckte talan vid den hänskjutande domstolen, Rayonen sad Lukovit (Distriktsdomstolen i Lukovit, Bulgarien), och ansökte med stöd av artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen att det skulle beslutas om intagning för sluten psykiatrisk vård av EP.

28 Den hänskjutande domstolen undrar om de nationella bestämmelserna om intagning för tvångsvård av personer med en psykisk störning är förenliga med de rättigheter som garanteras genom direktiven 2012/13, 2013/48 och 2016/343 samt genom stadgan. Dessa tvivel avser huvudsakligen artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen och det särskilda straffrättsliga förfarande som fastställs i dessa artiklar, vilket kan utmynna i ett beslut om intagning för sluten psykiatrisk vård av en person som utgör en fara för samhället. Dessa tvivel hänför sig även till bestämmelserna i hälsolagen,

eftersom det förfarande som föreskrivs däri också möjliggör intagning för sluten tvångsvård i förebyggande syfte när det finns skäl att anta att den berörde med hänsyn till sitt hälsotillstånd kan göra sig skyldig till brott.

29 Den hänskjutande domstolen har nämligen angett att EP aldrig hade hörts under förundersökningen och att han inte hade underrättats om att ett straffrättsligt förfarande hade inletts mot honom. Eftersom han inte lagfördes förordnades ingen försvarare för honom. EP har inte kunnat väcka talan mot åklagarmyndighetens slutsatser av rättsliga eller faktiska omständigheter.

30 Den hänskjutande domstolen anser vidare att det enligt nationell rätt inte är tillåtet för en domstol, i samband med förfarandena för tillämpningen av tvångsvård enligt artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen, att kontrollera huruvida den misstänkte under förundersökningen har haft tillgång till processuella minimigarantier för att kunna utöva sin rätt till försvar. I förevarande fall har EP gjort gällande ett åsidosättande av sin rätt att bli informerad om anklagelsen mot honom, rätten att tiga och rätten att erhålla biträde av en försvarare. Den hänskjutande domstolen önskar bland annat få klarhet i huruvida en sådan lagstiftning är förenlig med artiklarna 47 och 48.2 i stadgan.

31 Den hänskjutande domstolen vill även få klarhet i huruvida det förfarande som EP är föremål för omfattas av tillämpningsområdet för direktiven 2012/13, 2013/48 och 2016/343. Om så är fallet, anser den hänskjutande domstolen att om EU-domstolen skulle finna att det särskilda straffrättsliga förfarande som föreskrivs i artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen inte säkerställer rätten till ett effektivt rättsmedel, kan den analogt tillämpa det ordinarie straffrättsliga förfarandet.

32 Mot denna bakgrund beslutade Rayonen sad Lukovit (Distriktsdomstolen i Lukovit, Bulgarien) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Faller förevarande förfarande som avser tillämpningen av tvångsvård, som utgör ett statligt tvång för personer som enligt den allmänna åklagarmyndigheten har begått en gärning som utgör en fara för samhället, inom tillämpningsområdet för direktiv [2012/13] och [direktiv 2013/48]?

2) Utgör de bulgariska processrättsliga bestämmelserna avseende det särskilda förfarandet för att vidta tvångsåtgärder enligt artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen – enligt vilket förfarande domstolen inte är behörig att återförvisa förfarandet till åklagarmyndigheten med föreläggandet att avhjälpa processuella fel som gjorts under förundersökningen, utan endast kan antingen bevilja eller avslå ansökan om tvångsvård – ett effektivt rättsmedel i den mening som avses i artikel 12 i direktiv 2013/48 och artikel 8 i direktiv 2012/13 jämförd med artikel 47 i stadgan, vilket ger den enskilde rätt att vid domstol göra gällande åsidosättanden av vederbörandes rättigheter under förundersökningen?

3) Är direktiv 2012/13 och direktiv 2013/48 tillämpliga på straffrättsliga förfaranden (före åtal) i de fall där nationell rätt, det vill säga straffprocesslagen, inte använder det rättsliga begreppet ’misstänkt’ och åklagarmyndigheten inte formellt betraktar personen som tilltalad i samband med förundersökningen, eftersom den anser att det mord som är föremål för förundersökningen har begåtts av personen i ett tillstånd där denne inte kan åläggas straffrättsligt ansvar, varför den avslutar det straffrättsliga förfarandet, utan att informera den berörde personen om detta, men begär att domstolen beslutar om tvångsvård avseende den berörde?

4) Ska den som avses i ett förslag om tvångsvård betraktas som ’misstänkt’ i den mening som avses i artikel 2.1 i direktiv 2012/13 och artikel 2.3 i direktiv 2013/48 när den polistjänsteman som först kommer till brottsplatsen vidtar de inledande utredningsåtgärderna hemma hos brottsoffret och hennes son, och efter att ha sett blodspår på sonens kropp frågar varför han har mördat sin mor och lagt hennes lik på gatan, vilka frågor besvaras av sonen och han därefter beläggs med handfängsel? För det fall frågan besvaras jakande, ska den berörde från och med denna tidpunkt ges den information som avses i artikel 3.1 i förening med artikel 3.2 i direktiv 2012/13, och hur

ska den berördes särskilda behov beaktas i den mening som avses i punkt 2 i samma artikel när information ges i en sådan situation, det vill säga när polistjänstemannen vet att den berörde lider av en psykisk sjukdom?

5) Är en nationell lagstiftning som medger frihetsberövande av en person genom att vederbörande tas in för tvångsvård på psykiatriskt sjukhus i enlighet med ett förfarande enligt hälsolagen (en förebyggande tvångsåtgärd som vidtas när det finns bevis på att personen lider av en psykisk sjukdom och det finns risk för att personen kommer att begå ett brott, men inte när ett brott redan begåtts) förenlig med artikel 3 i direktiv 2016/343 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen, i ett fall där den egentliga orsaken till att förfarandet inleds är ett brott avseende vilket det pågår ett straffrättsligt förfarande mot den som är föremål för behandlingen, och kringgår detta, vid gripandet, rätten till en rättvis rättegång enligt villkoren i artikel 5.4 i Europakonventionen, det vill säga en rättegång i vilken domstolen är behörig att pröva inte bara huruvida processrättsliga regler har iakttagits, utan även misstanken som motiverar gripandet och huruvida det mål som eftersträvas med åtgärden är lagenligt? Detta eftersom domstolen har en skyldighet att göra en sådan prövning när en person grips i enlighet med det förfarande som föreskrivs i straffprocesslagen.

6) Omfattar begreppet oskuldspresumtion enligt artikel 3 i direktiv 2016/343 även presumtionen att personer som inte kan åläggas straffrättsligt ansvar på grund av en psykisk störning inte har begått en gärning som utgör en fara för samhället för vilken åklagaren anklagar dem till dess att motsatsen bevisats i enlighet med processlagen (det vill säga i ett straffrättsligt förfarande och med iakttagande av rätten till försvar)?

7) Kan en nationell lagstiftning, som föreskriver olika befogenheter för domstolen som dömer i sak vad gäller prövningen på eget initiativ av lagenligheten av förundersökningen beroende på om
   a) den prövar ett åtal från åklagaren, enligt vilken en bestämd person som är psykiskt frisk har begått ett mord (artikel 249.1 jämförd med punkt 4 i straffprocesslagen), eller
   b) den prövar ett förslag från åklagaren som gör gällande att personen har begått ett mord, men att vederbörande på grund av psykisk sjukdom inte kan straffas för brottet och följaktligen ansöker om att domstolen ska besluta om statlig tvångsvård,

   anses säkerställa tillgången till ett effektivt rättsmedel för att skydda utsatta personer såsom krävs enligt artikel 13 jämförd med artikel 12 i direktiv 2013/48 och artikel 8.2 jämförd med artikel 3.2 i direktiv 2012/13, och är de olika befogenheter som står till domstolarnas förfogande beroende på förfarandets natur, vilket bestäms utifrån om personen som har utpekats som gärningsmannen har en psykisk hälsa som gör det möjligt att ålägga vederbörande straffrättsligt ansvar, förenliga med icke-diskrimineringsprincipen i artikel 21.1 i stadgan?”

Förfarandet vid domstolen

33 Den hänskjutande domstolen har begärt att målet ska handläggas enligt det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 23a i stadgan för Europeiska unionens domstol.

34 Domstolen beslutade den 10 augusti 2018 på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten att avslå denna begäran.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första, den tredje och den fjärde frågan

35 Den hänskjutande domstolen har ställt den första, den tredje och den fjärde frågan, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida direktiven 2012/13 och 2013/48 ska tolkas så, att de är tillämpliga på ett sådant domstolsförfarande som det som föreskrivs i den nationella lagstiftning som är i fråga i det nationella målet, enligt vilket det av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl är tillåtet att besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har handlat på ett sätt som utgör en fara för samhället, och, om så är fallet, från vilken tidpunkt den berörda personen ska informeras om sina rättigheter enligt direktiv 2012/13.

36 Både direktiv 2012/13 och direktiv 2013/48 syftar till att fastställa minimiregler för vissa rättigheter för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden. Direktiv 2012/13 avser i synnerhet rätten att bli informerad om sina rättigheter och direktiv 2013/48 avser rätten att få tillgång till en försvarare, rätten att informera tredje man om frihetsberövandet samt rätten för enskilda som är frihetsberövade att kommunicera med tredje man och rätten att kommunicera med konsulära myndigheter.

37 Det framgår dessutom av skälen i dessa direktiv att de för detta ändamål stöder sig på de rättigheter som anges i bland annat artiklarna 6, 47 och 48 i stadgan och syftar till att främja dessa rättigheter avseende misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden.

38 De respektive tillämpningsområdena för dessa direktiv definieras i nästan identiska ordalag i artikel 2 i respektive direktiv. Det framgår av dessa bestämmelser att nämnda direktiv är tillämpliga från den tidpunkt då personer underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ”ska förstås det slutgiltiga avgörandet i frågan huruvida den misstänkta eller tilltalade personen har begått brottet samt i förekommande fall även under rättegång och i väntan på beslut om ett eventuellt överklagande”.

39 Det är riktigt att varken direktiv 2012/13 eller direktiv 2013/48 innehåller några uttryckliga bestämmelser som anger att de straffrättsliga förfaranden som de reglerar även omfattar sådana förfaranden som kan leda till beslut om intagning för sluten psykiatrisk vård, såsom det som föreskrivs i artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen.

40 Avsaknaden av uttryckliga bestämmelser innebär emellertid inte att ett sådant förfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård är uteslutet från dessa direktivs tillämpningsområde av den anledningen att det inte leder till en ”påföljd”.

41 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 61 och 62 i sitt förslag till avgörande, gör formuleringen i artikel 2.1 i direktiv 2012/13 och motsvarande formulering i artikel 2.1 i direktiv 2013/48 i detta avseende det tvärtom möjligt att anta att begreppet ”straffrättsligt förfarande” i den mening som avses i dessa direktiv även omfattar förfaranden för intagning för sluten psykiatrisk vård som, trots att de inte leder till en påföljd i strikt bemärkelse, ändå ger upphov till ett frihetsberövande, förutsatt att denna åtgärd är motiverad inte enbart av terapeutiska skäl utan även av säkerhetsskäl avseende personer som gjort sig skyldiga till brott, men vars psykiska hälsa vid tidpunkten för den brottsliga gärningen motiverar att vederbörande blir föremål för ett beslut om intagning för sluten psykiatrisk vård i stället för en straffrättslig påföljd, såsom till exempel ett fängelsestraff.

42 Eftersom artikel 6 i stadgan, om rätten till frihet och säkerhet, garanterar rättigheter som motsvarar dem som garanteras i artikel 5 i Europakonventionen avseende samma rättighet, ska artikel 6 i stadgan, i enlighet med artikel 52.3 i stadgan, ges samma innebörd och samma räckvidd som artikel 5 i

Europakonventionen, såsom denna har tolkats i praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Artikel 5.1 i Europakonventionen ska således beaktas vid tolkningen av artikel 6 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 februari 2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, punkt 57).

43 Enligt artikel 5.1 e i Europakonventionen har ”var och en rätt till frihet och personlig säkerhet. Ingen får berövas friheten utom i följande fall och i den ordning som lagen föreskriver: … när någon är lagligen berövad friheten … därför att han är psykiskt sjuk”.

44 Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har tolkat denna bestämmelse så, att den ålägger staten en positiv skyldighet att skydda friheten för personer som omfattas av dess jurisdiktion. Om så inte vore fallet skulle detta ge upphov till en betydande brist i skyddet mot godtyckligt frihetsberövande, vilket inte skulle passa ihop med den betydelse som den personliga friheten har i ett demokratiskt samhälle. Staten är således skyldig att vidta åtgärder som ger ett effektivt skydd åt utsatta personer (Europadomstolen, 17 januari 2012, Stanev mot Bulgarien, nr 36760/06, CE:ECHR:2012:0117JUD003676006, § 120).

45 Av detta följer att sådana frihetsberövande åtgärder som den psykiatriska eller medicinska vård som är i fråga i det nationella målet omfattas av artikel 5 i Europakonventionen och följaktligen av artikel 6 i stadgan.

46 Mot bakgrund av den rätt till frihet och säkerhet som garanteras i artikel 6 i stadgan, kan direktiven 2012/13 och 2013/48 inte tolkas på ett sådant sätt att ett domstolsförfarande som gör det möjligt att besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av en person, som efter ett tidigare straffrättsligt förfarande har ansetts vara gärningsman för en brottslig handling, kan uteslutas från dessa direktivs tillämpningsområde.

47 Denna tolkning stöds av den omständigheten att unionslagstiftaren i artikel 3.2 i direktiv 2012/13 har varit noga med att ålägga medlemsstaterna en skyldighet att se till att de uppgifter som lämnas enligt rätten att bli informerad om sina rättigheter ska ges ”muntligen eller skriftligen, på ett enkelt och lättillgängligt språk, med beaktande av eventuella särskilda behov hos misstänkta eller utsatta personer”. I skäl 26 i det direktivet nämns uttryckligen situationen för personer som inte kan förstå innehållet eller innebörden av de uppgifter som de behöriga myndigheterna lämnar till dem, på grund av deras psykiska hälsotillstånd. Psykiskt sjuka personer ska således anses utgöra utsatta personer i den mening som avses i denna bestämmelse, eftersom dessa personer, på grund av allvarliga psykiska störningar, riskerar att inte förstå den information de får om sina rättigheter.

48 På samma sätt åläggs medlemsstaterna enligt artikel 13 i direktiv 2013/48 att vid tillämpningen av detta direktiv ta hänsyn till ”utsatta misstänkta eller tilltalades särskilda behov”. Även om det i skäl 51 i direktivet hänvisas till personer ”som potentiellt befinner sig i en svag position” och till deras ”potentiell[a] utsatthet som påverkar deras förmåga att utöva rätten till tillgång till försvarare och rätten att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande ”, utan att uttryckligen ange att denna sårbarhet kan följa av deras psykiska hälsa, ska psykiskt sjuka med hänsyn till syftet med nämnda direktiv omfattas av kategorin utsatta personer i den mening som avses i artikel 13 i direktivet.

49 Eftersom direktiv 2012/13 är tillämpligt på ett sådant förfarande som det som avses i artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen, vill den hänskjutande domstolen dessutom få klarhet i vid vilken tidpunkt en misstänkt ska informeras om sina rättigheter i enlighet med artikel 3 i samma direktiv.

50 För att uppfylla sitt syfte ska meddelandet om rättigheter ske i ett tidigt skede av förfarandet. Det framgår av artikel 2 i direktivet att det ska tillämpas ”från den tidpunkt då personer underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott”. I

artikel 3 i nämnda direktiv föreskrivs således att ”[m]edlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer utan dröjsmål underrättas om … processuella rättigheter… för att dessa rättigheter ska kunna utövas effektivt”.

51 Såsom anges i skäl 19 i direktiv 2012/13 syftar rätten att bli informerad om sina rättigheter till att trygga ett rättvist straffrättsligt förfarande och säkerställa effektiviteten av rätten till försvar redan från de första delarna av detta förfarande. Det framgår nämligen av punkt 24 i kommissionens förslag till direktiv av den 20 juli 2010 (COM (2010) 392 final), som ligger till grund för direktiv 2012/13, att den period som följer omedelbart efter frihetsberövandet utgör den största risken för att erkännanden erhålls på ett oegentligt sätt, varför det ”är … absolut nödvändigt att misstänkta eller åtalade personer omgående underrättas om sina rättigheter, dvs. utan dröjsmål efter frihetsberövandet, och på det sätt som är mest effektivt”.

52 I skäl 19 i direktiv 2012/13 betonas för övrigt att rätten att bli informerad om sina rättigheter ska genomföras ”senast före polisens … första officiella förhör med den misstänkta eller tilltalade personen”. Det följer vidare av skäl 22 i direktiv 2012/13 att ”[m]isstänkta eller tilltalade personer ska när de anhålls eller häktas underrättas om tillämpliga processuella rättigheter genom lättbegriplig, skriftlig rättighetsinformation som hjälper vederbörande att verkligen förstå sina rättigheter. Sådan rättighetsinformation bör utan dröjsmål lämnas till varje frihetsberövad person i anslutning till att brottsbekämpande myndigheter frihetsberövar personen inom ramen för straffrättsliga förfaranden”.

53 Av det ovan anförda följer att personer som är misstänkta för att ha begått ett brott ska informeras om sina rättigheter så snart som möjligt, från det att misstankarna mot vederbörande motiverar att de behöriga myndigheterna, i ett annat fall än brådskande fall, begränsar dessa personers frihet med hjälp av tvångsåtgärder och senast före polisens första officiella förhör med vederbörande.

54 Mot bakgrund av det ovan angivna ska den första, den tredje och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Direktiven 2012/13 och 2013/48 ska tolkas så, att de är tillämpliga på ett sådant domstolsförfarande som det som föreskrivs i den nationella lagstiftning som är i fråga i det nationella målet, enligt vilket det av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl är tillåtet att besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har handlat på ett sätt som utgör en fara för samhället. Direktiv 2012/13 ska tolkas så, att de personer som är misstänkta för att ha begått ett brott ska informeras om sina rättigheter så snart som möjligt, från det att misstankarna mot vederbörande motiverar att de behöriga myndigheterna, i ett annat fall än brådskande fall, begränsar dessa personers frihet med hjälp av tvångsåtgärder och senast före polisens första officiella förhör med vederbörande.

Den andra och den sjunde frågan

55 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den sjunde frågan, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida rätten till ett effektivt rättsmedel, som garanteras i artikel 47 i stadgan, samt i artikel 8.2 i direktiv 2012/13 och artikel 12 i direktiv 2013/48, ska tolkas så, att den utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet, i vilken det föreskrivs ett förfarande som av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl tillåter att det beslutas om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har handlat på ett sätt som utgör en fara för samhället, med motiveringen att lagstiftningen inte gör det möjligt för den behöriga domstolen att kontrollera att de processuella rättigheter som avses i dessa direktiv har iakttagits under de förfaranden som föregick det som är anhängiggjort vid samma domstol, vilka inte är föremål för en sådan domstolsprövning.

56 Vad för det första gäller tolkningen av direktiv 2012/13 ska det påpekas att artikel 8.2 i direktivet kräver att ”misstänkta eller tilltalade personer eller deras försvarare har rätt att, i enlighet med förfarandena i nationell rätt, angripa en eventuell underlåtenhet eller vägran från de behöriga myndigheternas sida att tillhandahålla information i enlighet med detta direktiv”.

57 Med hänsyn till betydelsen av rätten till ett effektivt rättsmedel, som skyddas genom artikel 47 i stadgan, och till den klara, ovillkorliga och precisa texten i artikel 8.2 i direktiv 2012/13, utgör den sistnämnda bestämmelsen hinder för varje nationell åtgärd som hindrar utövandet av ett effektivt rättsmedel, om rättigheterna enligt detta direktiv har åsidosatts.

58 Samma tolkning gäller för det andra artikel 12 i direktiv 2013/48, enligt vilken ”misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden … har tillgång till effektiva rättsmedel enligt nationell rätt, om rättigheterna enligt detta direktiv har åsidosatts”.

59 Medlemsstaternas skyldighet enligt ett direktiv att uppnå det resultat som föreskrivs i direktivet, och deras skyldighet enligt artikel 4.3 FEU och artikel 288 FEUF att vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att denna skyldighet fullgörs, åligger enligt domstolens fasta praxis alla myndigheter i medlemsstaterna, inklusive domstolarna inom ramen för deras behörighet (dom av den 7 augusti 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, punkt 38 och där angiven rättspraxis).

60 Principen om direktivkonform tolkning innebär att de nationella domstolarna, för att fullgöra denna skyldighet, ska göra allt som ligger inom deras behörighet, med hänsyn till den nationella rätten i sin helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som är erkända i nationell rätt, för att säkerställa att unionsrätten ges full verkan och för att uppnå ett resultat som är förenligt med unionsrättens syfte (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 oktober 2004, Pfeiffer m.fl., C-397/01–C-403/01, EU:C:2004:584, punkt 117, och dom av den 8 maj 2019, Praxair MRC, C-486/18, EU:C:2019:379, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

61 Principen om direktivkonform tolkning av nationell rätt har emellertid vissa begränsningar. Den nationella domstolens skyldighet att beakta unionsrättens innehåll vid tolkningen och tillämpningen av relevanta bestämmelser i nationell rätt är således begränsad av allmänna rättsprinciper och kan inte tjäna som grund för att tolka nationell rätt *contra legem* (dom av den 7 augusti 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

62 Det är på den nationella domstolen som det ankommer att avgöra om den är i stånd att tolka nationella bestämmelser på ett sätt som överensstämmer med unionsrätten. Det är i detta avseende tillräckligt att konstatera att det framgår av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen anser att den, trots att det inte finns något rättsmedel som vid en ansökan om intagning för sluten psykiatrisk vård med stöd av artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen gör det möjligt att kontrollera att det straffrättsliga förfarande som föregår denna ansökan är rättsenligt, kan tillämpa det ordinarie straffrättsliga förfarandet analogt för att genomföra en sådan kontroll och skydda den berörda personens rättigheter.

63 Av detta följer att artikel 47 i stadgan samt artikel 8.2 i direktiv 2012/13 och artikel 12 i direktiv 2013/48 ska tolkas så, att de utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet, i vilken det föreskrivs ett domstolsförfarande som av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl tillåter att det beslutas om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har handlat på ett sätt som utgör en fara för samhället, i den mån lagstiftningen inte gör det möjligt för den behöriga domstolen att kontrollera att de processuella rättigheter som avses i dessa direktiv har iakttagits under de förfaranden som föregick det som är anhängiggjort vid samma domstol, vilka inte är föremål för en sådan domstolsprövning.

Den femte frågan

64 Den hänskjutande domstolen har ställt den femte frågan för att få klarhet i huruvida skyddet av rätten till frihet och säkerhet, som avses i artikel 6 i stadgan, å ena sidan, och rätten till oskuldspresumtion enligt artikel 3 i direktiv 2016/343, å andra sidan, ska tolkas så, att de utgör hinder för sådana nationella bestämmelser som dem i artikel 155 och följande artiklar i hälsolagen, som är aktuell i det

nationella målet, enligt vilka det är tillåtet att besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av en person med den motiveringen att vederbörande med hänsyn till hans eller hennes hälsotillstånd kan utgöra en fara för sig själv eller andra, i den mån dessa bestämmelser inte gör det möjligt för den domstol vid vilken en sådan ansökan om frihetsberövande har inkommit att kontrollera att denna person har åtnjutit processuella garantier under det straffrättsliga förfarande som personen är föremål för samtidigt.

65 Det framgår av artiklarna 1 och 2 i direktiv 2016/343 att direktivets syfte och tillämpningsområde uteslutande är begränsade till straffrättsliga förfaranden.

66 Ett förfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård, såsom det som föreskrivs i artikel 155 och följande artiklar i hälsolagen, omfattas således inte, på grund av sitt terapeutiska syfte, av straffrättsliga förfaranden som ingår i tillämpningsområdet för direktiv 2016/343, när detta förfarande genomförs utan anknytning till ett straffrättsligt förfarande, inbegripet för att avvärja en fara för den berördes eller tredje mans hälsa.

67 Det finns inte heller något i de handlingar som ingetts till domstolen som gör det möjligt att konstatera att ett förfarande för intagning för sluten psykiatrisk tvångsvård med terapeutiskt syfte, såsom det som föreskrivs i hälsolagen, utgör en tillämpning av unionsrätten och att, i enlighet med artikel 51.1 i stadgan, de grundläggande rättigheter som garanteras av stadgan ska iakttas av den aktuella medlemsstaten vid tillämpningen av ett sådant förfarande.

68 Den femte frågan ska således besvaras enligt följande. Direktiv 2016/343 och artikel 51.1 i stadgan ska tolkas så, att varken detta direktiv eller nämnda bestämmelse i stadgan tillämpas på ett domstolsförfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård med terapeutiskt syfte, såsom det som föreskrivs i artikel 155 och följande artiklar i hälsolagen, som är aktuell i det nationella målet, med den motiveringen att den berörde med hänsyn till vederbörandes hälsotillstånd kan utgöra en fara för sig själv eller andra.

Den sjätte frågan

69 Den hänskjutande domstolen har ställt den sjätte frågan för att få klarhet i huruvida principen om oskuldspresumtion, som avses i artikel 3 i direktiv 2016/343, ska tolkas så, att den – inom ramen för ett förfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl av personer som vid psykisk störning har begått gärningar som utgör en fara för samhället, såsom det som är i fråga i det nationella målet – kräver att åklagarmyndigheten lägger fram bevisning för att den person som ansökan om frihetsberövande avser är den som har begått de gärningar som anses utgöra en sådan fara.

70 Domstolen erinrar om att direktiv 2016/343, enligt dess artikel 15, trädde i kraft den 31 mars 2016 och att införlivandefristen enligt artikel 14.1 i direktivet löpte ut den 1 april 2018. Det är således i tidshänseende tillämpligt i det mål som är anhängigt vid den hänskjutande domstolen.

71 Det är visserligen riktigt att ett sådant förfarande som det som är i fråga i det nationella målet inte syftar till att fastställa den berörda personens skuld, utan till att besluta om intagning för sluten psykiatrisk tvångsvård av denna. Eftersom denna frihetsberövande åtgärd inte uteslutande är motiverad av terapeutiska skäl utan även av säkerhetsskäl, ska det, i likhet med vad som tidigare har fastslagits avseende direktiven 2012/13 och 2013/48, emellertid anses att ett sådant förfarande omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2016/343 på grund av dess straffrättsliga syfte. Direktiv 2016/343 är således tillämpligt på ett sådant förfarande som det som föreskrivs i artikel 427 och följande artiklar i straffprocesslagen.

72 Artikel 3 i direktiv 2016/343 föreskriver att medlemsstaterna ska se till att ”misstänkta och tilltalade betraktas som oskyldiga till dess att deras skuld har fastställts enligt lag”. Denna skyldighet ska iakttas av de behöriga myndigheterna inom ramen för ett förfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård, såsom det som är i fråga i det nationella målet. I enlighet med artikel 6 i detta direktiv har åklagarmyndigheten bevisbördan för att de kriterier som fastställs i lagen för att besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av en person är uppfyllda.

73 När det efter ett tidigare straffrättsligt förfarande slutgiltigt har fastställts att denna person, vid psykisk störning, har gjort sig skyldig till brottsliga gärningar, strider inte det faktum att åklagarmyndigheten åberopar dessa omständigheter till stöd för sin ansökan om att det ska beslutas om intagning för sluten psykiatrisk vård i sig mot principen om oskuldspresumtion som anges i artikel 3 i direktiv 2016/343.

74 I en sådan situation som den som är i fråga i det nationella målet hindrar dessa överväganden emellertid inte att den domstol till vilken ansökan har inkommit kontrollerar att de processuella rättigheter som avses i direktiven 2012/13 och 2013/48 har iakttagits under tidigare förfaranden som inte är föremål för en sådan domstolsprövning, i enlighet med vad som slagits fast ovan i punkt 63.

75 Den sjätte frågan ska således besvaras så, att principen om oskuldspresumtion, som avses i artikel 3 i direktiv 2016/343, ska tolkas så, att den – inom ramen för ett domstolsförfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl av personer som vid psykisk störning har begått gärningar som utgör en fara för samhället, såsom det som är i fråga i det nationella målet – kräver att åklagarmyndigheten lägger fram bevisning för att den person som ansökan om intagning för sluten vård avser är den som har begått de gärningar som anses utgöra en sådan fara.

Rättegångskostnader

76 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) **Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet ska tolkas så, att de är tillämpliga på ett sådant domstolsförfarande som det som föreskrivs i den nationella lagstiftning som är i fråga i det nationella målet, enligt vilket det av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl är tillåtet att besluta om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har handlat på ett sätt som utgör en fara för samhället. Direktiv 2012/13 ska tolkas så, att de personer som är misstänkta för att ha begått ett brott ska informeras om sina rättigheter så snart som möjligt, från det att misstankarna mot vederbörande motiverar att de behöriga myndigheterna, i ett annat fall än brådskande fall, begränsar dessa personers frihet med hjälp av tvångsåtgärder och senast före polisens första officiella förhör med vederbörande.**

2) **Artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt artikel 8.2 i direktiv 2012/13 och artikel 12 i direktiv 2013/48 ska tolkas så, att de utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet, i vilken det**

föreskrivs ett domstolsförfarande som av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl tillåter att det beslutas om intagning för sluten psykiatrisk vård av den som vid psykisk störning har handlat på ett sätt som utgör en fara för samhället, om lagstiftningen inte gör det möjligt för den behöriga domstolen att kontrollera att de processuella rättigheter som avses i dessa direktiv har iakttagits under de förfaranden som föregick det som är anhängiggjort vid samma domstol, vilka inte är föremål för en sådan domstolsprövning.

3) **Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden och artikel 51.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska tolkas så, att varken detta direktiv eller nämnda bestämmelse i stadgan om de grundläggande rättigheterna ska tillämpas på ett domstolsförfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård med terapeutiskt syfte, såsom det som föreskrivs i artikel 155 och följande artiklar i Zakon za zdraveto (hälsolagen), som är aktuell i det nationella målet, med den motiveringen att den berörde med hänsyn till vederbörandes hälsotillstånd kan utgöra en fara för sig själv eller andra.**

4) **Principen om oskuldspresumtion, som avses i artikel 3 i direktiv 2016/343, ska tolkas så, att den – inom ramen för ett domstolsförfarande för intagning för sluten psykiatrisk vård av terapeutiska skäl och säkerhetsskäl av personer som vid psykisk störning har begått gärningar som utgör en fara för samhället, såsom det som är i fråga i det nationella målet – kräver att åklagarmyndigheten lägger fram bevisning för att den person som ansökan om sluten vård avser är den som har begått de gärningar som anses utgöra en sådan fara.**

Underskrifter